

بازار جهانی کالا «رتجارت جهانی خشکبار»

عراق در سال ۱۹۸۶ میزان ۴۵ هزار تن خرما به ارزش ۱۵ میلیون دلار صادر کرد که از نظر مقدار نسبت به سالهای ۱۹۸۴ و ۱۹۸۵ به ترتیب از رشدی معادل ۸۵ و ۲۹ درصد برخوردار بود. عربستان در سال ۱۹۸۶ میزان ۲۶ هزار تن خرما به ارزش ۱۰ میلیون دلار صادر کرد که نسبت به سال پیش از آن کاهشی به میزان ۵ درصد را منعکس می‌سازد.

در سالهای اخیر صادرات خرماي ایران با کاهش کلي مواجه بوده، بطوري که در سال ۱۳۶۷ معادل ۷۵۴۰ تن (به ارزش ۴۳۳ میلیون ریال) برآورد شده است که نسبت به میزان صادرات خرما در سال ۱۳۶۶ (در سطح حدوداً ۱۵ هزار تن) کاهش زیادی را منعکس می‌سازد. صادرات خرماي ایران طی سالهای ۱۳۶۳-۶۶ بطور متوسط سالانه حدود ۹/۵ درصد کاهش داشته است.

از جمله علل کاهش صادرات خرماي ایران در سالهای اخیر را می‌توان افزایش قیمت‌های داخلی، افت میزان و کیفیت تولید

صادرات جهانی خرما:

طی ده سال گذشته کلاً روندی نزولی داشته است. میزان صادرات خرما که طی سال ۱۹۷۷ در سطح ۳۵۸ هزار تن بود در سال ۱۹۸۴ به ۱۴۳ هزار تن تقلیل یافت که کاهشی معادل ۶۰ درصد را منعکس می‌سازد. مهمترین کشورهای صادرکننده خرما در جهان و سهم هر یک از آنها در سال ۱۹۸۶ به ترتیب عبارت بودند از: عراق (۲۷ درصد)، عربستان (۱۶ درصد)، ایران (۱۳ درصد)، تونس (۹ درصد)، پاکستان (۷ درصد) و چین (۷ درصد)، (جدول شماره ۲). کشورهای سنگاپور، ایالات متحده امریکا، عمان، هنگ کنگ و کویت در رتبه‌های بعد قرار گرفته‌اند.

جدول (۱): صادرات خرما در جهان طی سالهای ۱۹۷۷-۸۶

سال	۱۹۷۷	۱۹۷۸	۱۹۷۹	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵	۱۹۸۶
مقدار هزارتن	۳۵۸	۲۷۲	۲۹۵	۲۲۲	۲۵۱	۲۲۸	۲۰۰	۱۲۳	۱۷۰	۱۶۶

مآخذ: مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، بازار جهانی خشکبار (تهران: موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، شهریور ۱۳۶۵) ص ۳۹.

FAO. Trade Yearbook 1986, (Rome: F.A.O., Pub. 1987)

خرمای ایران به این کشور در سالهای اخیر مرتباً افزایش یافته، بطوری که در سال ۱۳۶۵ معادل ۸ هزار تن (به ارزش ۲۲۵ میلیون ریال) بوده که نسبت به سالهای ۱۳۶۳ و ۱۳۶۴ به ترتیب از رشدی معادل ۱۳۷ و ۸۰ درصد برخوردار گردیده است.

میزان صادرات خرمای ایران به دویی در سال ۱۳۶۶ بیش از ۹ هزار تن اعلان شد که نسبت به سال قبل از آن همچنان افزایش نشان می دهد.

دومین کشور واردکننده خرما از ایران انگلستان است. صادرات خرمای ایران به این کشور در سالهای اخیر سیر نزولی داشته، بطوری که میزان آن در سال ۱۳۶۵ حدود

خرمای «سایر» که نوع اصلی خرمای صادراتی ایران است و در خوزستان تولید می شود، افزایش تقاضای داخلی و کاهش کلی تقاضای جهانی و رکود بازار جهانی آن دانست.

بیشترین میزان خرمای صادراتی ایران روانه کشورهای آسیایی میشود بطوریکه در سال ۱۳۶۵ سهمی معادل ۵۹ درصد از خرمای صادراتی ایران به این کشورها صادر شده است. بعد از آن اروپای غربی (۳۰ درصد) و سپس اروپای شرقی و شوروی (۷ درصد) سهم داشته اند.

دویی مقام اول را در میان کشورهای واردکننده خرمای ایران دارد. صادرات

(۱) برآورد صادرات خرما در سال ۱۳۶۶ با آمار قطعی آن که بعداً منتشر شد تفاوت فاحشی را نشان می داد لذا شاید نتوان در مورد برآورد صادرات خرما در سال ۱۳۶۷ نیز تأکید نمود. در شش ماهه اول سال ۶۸ نیز رقم غیرقطعی صادرات خرما ۸۹۶ تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل بیش از ۵۰ درصد کاهش نشان می دهد.

جدول (۲) صادرات خرما و بادام در جهان طی سالهای ۱۹۸۴ - ۱۹۸۷

واحد: تن

۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	
				خرما
-	۱۶۵۶۸۷	۱۶۹۸۶۴	۱۴۲۸۹۳	جهان
-	۴۵۰۰۰	۳۵۰۰۰	۲۴۲۲۰	عراق
-	۲۶۰۰۰	۲۷۴۳۲	۲۶۱۵۳	عربستان
-	۲۴۰۰۰	۲۸۰۰۰	۲۰۲۲۷	ایران
-	۱۴۲۶۷	۱۵۲۱۴	۱۶۲۰۷	تونیس
-	۱۲۲۴۱	۲۰۶۱۵	۱۸۰۶۹	پاکستان
				بادام
۱۲۶۵۰۴	۱۲۹۵۵۴	۱۴۴۴۸۰	۱۶۷۱۰۰	جهان (۱) (با پوست و بدون پوست)
۴۷۷۰	۳۶۲۴	۶۰۷۳	۲۶۶۹	ایالات متحده آمریکا (با پوست)
۹۲۸۴۴	۱۰۰۸۹۴	۱۲۹۴۴۷	۷۹۱۲۶	(بدون پوست)
۱۲۱۰	۱۱۳۱	۱۸۴۱	۱۰۳۰	اسپانیا (با پوست)
۲۵۴۵۶	۲۵۰۶۴	۲۱۰۸۴	۲۵۱۷۲	(بدون پوست)
۲۴۰۰	۷۵۰۱	۲۷۷۱	۱۰۹۹۰	ایتالیا (بدون پوست)
۳۴۸	۹۰۰	۷۰۰	۵۷۰	بریتانیا (با پوست)
۸۰۰	۱۳۰۰	۱۰۰۰	۳۷۹۹	(بدون پوست)
۱۶۳۲	۲۴۸۹	۳۱۹۵	۲۰۱۳	رومان (بدون پوست)

(۱) کل هفت کشور عمده صادرکننده

مأخذ:

FAO. Trade Yearbook 1986, (Rome: F.A.O. Pub. 1987)

Gill and Duffs Edible Nut Statistics, June 1988, May 1989.

می دهد. میزان صادرات خرمای ایران به انگلستان در سال ۱۳۶۶ بعداً در سطح ۲/۵ هزار تن اعلان شد که حاکی از ادامه روند

۳۳۰۰ تن (به ارزش ۲۱۱ میلیون ریال) بوده که نسبت به سالهای ۱۳۶۳ و ۱۳۶۴ از نظر مقدار بترتیب ۶۴ و ۳۰ درصد کاهش نشان

کشورهای بلوک شرق— در سال ۱۳۶۵ معادل ۸۱۹ تن بود که در سال بعد (۱۳۶۶) به شدت افت کرد و به ۱۹ تن رسید. در سال ۱۳۶۶ کشورهای مجارستان و شوروی جای کشورهای آلمان شرقی و لهستان را در صادرات خرمای ایران گرفته و بترتیب ۶۱۵ و ۶۲۷ تن خرما از ایران وارد کردند.

کاهش در صدور خرما به آن کشور می باشد. صادرات خرمای ایران به پاکستان در سال ۱۳۶۵ معادل ۱۷۱۳ تن بود که نسبت به سالهای ۱۳۶۳ و ۱۳۶۴ رشد خوبی معادل ۴۲۷ و ۲۰۳ درصد را منعکس می سازد. میزان صادرات خرمای ایران به پاکستان در سال ۱۳۶۶ در سطح ۴۳۷ تن بود.

ایران در سال ۱۳۶۵ حدود ۱۳۰۰ تن خرما به آلمان غربی صادر کرد که نسبت به سالهای ۱۳۶۳ و ۱۳۶۴ بترتیب ۴ و ۲۷/۵ درصد کاهش داشته است. میزان صادرات خرمای ایران به آلمان غربی در سال ۱۳۶۶ در سطح ۶۲۳ تن بود که ادامه روند نزولی صادرات خرما به آن کشور را منعکس می سازد.

صادرات خرمای ایران به چکسلواکی —مهمترین خریدار خرمای ایران در میان

کشورهای فنلاند، اتریش، زلاندنو و استرالیا در سال ۱۳۶۶ در فهرست خریداران خرمای ایران قرار گرفته و به این ترتیب بازارهای جدیدی برای خرمای ایران محسوب می شوند. میزان صادرات خرمای ایران به کشورهای فنلاند و اتریش در سال ۱۳۶۶ به ترتیب معادل ۱۷ و ۳۵ تن بود و میزان صادرات خرما توسط ایران به کشورهای زلاندنو، استرالیا در این سال بترتیب معادل ۶۳ و ۱۵۳ تن بود که رقم قابل توجهی را تشکیل می دهد و لزوم توجه به این بازارها را گوشزد می کند.

گفته می شود که خریداران خارجی از خرید خرمای ایران در سال ۱۹۸۸ بدلیل کیفیت پائین محصول ناشی از ذخیره سازی و بسته بندی نامناسب و از طرف دیگر رعایت شدید استانداردها در کشورهای واردکننده که مشکلاتی را برای آنها بوجود می آورد اظهار عدم رضایت کردند^۱.

کشورهای تونس و پاکستان در فهرست صادرکنندگان عمده خرما در جهان در ردیف های بعد قرار دارند. تونس در سال

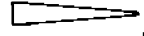
(1): Food News, Vol. 16, No. 25 - June 17, 1988.

جدول (۳): توزیع جغرافیایی صادرات خرمای ایران طی سالهای ۱۳۶۳-۶۶

وزن: تن

ارزش: میلیون ریال

۱۳۶۶		۱۳۶۵		۱۳۶۴		۱۳۶۳		سال عنوان
ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	
۵۴۱	۱۴۹۹۹	۷۹۸	۱۷۳۹۰	۱۰۲۹	۱۵۰۷۷	۱۷۴۹	۲۰۲۲۷	کلی
۲۵۴	۴۲۷۸	۴۲۱	۶۵۷۷	۸۰۶	۸۲۸۳	۱۵۵۱	۱۲۸۶۶	اروپا
۱۲۸	۳۱۶۵	۳۵۳	۵۲۹۳	۷۳۴	۷۶۳۸	۱۲۸۵	۱۲۱۱۸	جامعه اقتصادی اروپا
۱۰۴	۲۵۴۲	۲۱۱	۳۲۹۰	۴۵۱	۲۷۱۰	۹۵۰	۹۱۷۵	انگلسار
۴۴	۶۲۳	۸۷	۱۲۷۸	۱۶۴	۱۷۶۲	۱۵۰	۱۳۳۲	آلمان غربی
-	-	۲۴	۵۶۳	۸۵	۸۲۶	۱۸۲	۱۵۱۴	هلند
-	-	۱۱	۱۵۸	۳۲	۳۱۷	۳	۹۷	دانمارک
۳	۵۲	-	-	-	-	-	-	منطقه تجارت آزاد
۱	۱۷	-	-	-	-	-	-	فنلاند
۲	۳۵	-	-	-	-	-	-	اتریش
۱۰۳	۱۲۶۱	۸۵	۱۲۶۹	۷۰	۲۲۸	۲۶۶	۲۷۴۸	اروپای شرقی و شوروی
۱	۱۹	۵۵	۸۱۹	-	-	۱۲۶	۱۱۱۸	حکلوآکی
-	-	۱۵	۲۰۷	-	۸۶	۲۵	۲۲۱	آلمان شرقی
-	-	۱۰	۱۵۲	۳۹	۲۵۷	-	-	لهستان
۶۷	۶۱۵	-	-	-	-	-	-	مجارستان
۳۵	۶۲۷	-	-	-	-	-	-	سوروی
۳۳۰	۱۰۰۶۴	۳۱۴	۱۰۲۶۲	۱۸۸	۶۱۱۲	۱۹۰	۵۲۹۵	آسیا
۲۲۴	۹۲۲۷	۲۲۵	۸۰۷۳	۱۱۸	۲۴۸۷	۸۸	۳۴۰۵	دوبی
۱۰	۲۲۷	۶۲	۱۷۱۳	۲۳	۵۶۵	۱۵	۳۲۵	پاکستان
۵	۱۴۵	۸	۱۸۸	۶	۹۷	۳	۶۱	قطر
۱	۲۶	۸	۱۸۱	۳۱	۷۱۹	۵۵	۹۲۱	کویت
۱	۲۹	-	-	-	-	-	-	سایر امارات عربی
۳۰	۲۲۱	۲۰	۳۰۰	۱۲	۱۵۰	-	-	آمریکای شمالی

۳۰	۲۴۱	۱۳	۱۹۴	۱۲	۱۵۰	-	-	کانادا
-	-	۷	۱۰۶	-	-	-	-	سایر امریکا
۱۷	۲۱۶	-	-	-	-	-	-	افسیا نوسیه
۵	۶۳	-	-	-	-	-	-	ژلاندسو
۱۲	۱۵۳	-	-	-	-	-	-	اسرالیبا

مأخذ: گمرک ایران، سالنامه آمار بازرگانی خارجی ۱۳۶۶-۱۳۶۳ (تهران: گمرک ایران، ۱۳۶۴)

(۱۳۶۸-)

صادرات جهانی بادام را در اختیار دارد بطوری که در سال ۱۹۸۷ سهم آن از صادرات جهانی به ۷۶ درصد میرسد.

اسپانیا در مقام دوم قرار دارد و در این سال سهمی معادل ۲۰ درصد از صادرات جهانی بادام را در اختیار داشت.

صادرات بادام توسط ایالات متحده امریکا عمدتاً بصورت مغز بادام صورت می‌گیرد. این کشور در سال ۱۹۸۷ مقدار ۹۳ هزار تن مغز بادام و ۴۷۷۰ تن بادام با پوست صادر کرده که مجموعاً نسبت به دو سال پیش از آن با کاهش صادرات مواجه بوده است. برآورد صادرات مغز بادام ایالات متحده در دوره ۱۹۸۷-۸۸ (ژوئیه تا ژوئن) در سطح ۱۵۵ هزار تن بوده که نسبت به دوره مشابه سال قبل از آن تقریباً دوبرابر شده است (جدول ۴) که این امر حکایت از بهبود مجدد صادرات بادام توسط آن کشور دارد. علت این مقدار افزایش، تولیدی سابقه بادام این کشور در سال ۱۹۸۷ به همراه قیمت‌های کم این محصول بوده است.

۱۹۸۶ بیش از ۱۴ هزار تن خرما صادر کرد که نسبت به سالهای پیش از آن با کاهش روبرو بود (جدول ۲).

پاکستان در سال ۱۹۸۶ حدود ۱۲ هزار تن خرما صادر کرد که کاهش زیادی را نسبت به سالهای پیش از آن به همراه داشت بطوری که میزان آن در این سال نسبت به سال ۱۹۸۵ مقدار ۴۱ درصد افت نشان می‌دهد.

صادرات جهانی بادام:

در چند سال اخیر کلاً روندی نزولی داشته است. میزان صادرات بادام توسط هفت کشور عمده صادرکننده در سال ۱۹۸۷ معادل ۱۲۶/۵ هزار تن بود که نسبت به سال پیش از آن متضمن ۱۰ درصد کاهش می‌باشد. صادرات بادام توسط این کشورها در طول سالهای ۱۹۸۴-۸۷ بطور متوسط ۹ درصد در سال کاهش داشته است. کشور ایالات متحده امریکا بخش عمده

است.

ایالات متحده امریکا در سال ۱۹۸۷-۸۸ بیش از ۱۱ هزار تن بادام به شوروی صادر کرد و سهمی معادل ۷ درصد را نصیب آن کشور ساخت.

صادرات به شوروی بعد از کاهش شدید آن در سال ۱۹۸۶-۸۷ مجدداً بهبود یافت بطوریکه در سال ۱۹۸۷-۸۸ شش برابر سال پیش از آن بود.

سایر خریداران بادام ایالات متحده امریکا عبارتند از: انگلستان، هلند، کانادا، سوئد و سوئیس.

برآورد صادرات بادام ایالات متحده امریکا در سه ماهه اول سال ۱۹۸۸-۸۹ معادل ۵۲ هزار تن می باشد که حکایت از افزایش میزان آن نسبت به دوره مشابه سال پیش از آن دارد که یکی از علل آن را می توان کاهش ارزش دلار دانست. صادرات به آلمان غربی، انگلستان و ژاپن و کانادا در این دوره نسبت به دوره مشابه سال قبل افزایش داشته است.

اسپانیا، دومین صادرکننده عمده بادام در جهان، طی سال ۱۹۸۷ میزان ۲۷ هزار تن بادام با پوست و بدون پوست صادر کرده و نسبت به سال پیش از آن افزایش اندکی معادل ۲ درصد را ثبت کرده است. بطور کلی رشد صادرات بادام اسپانیا در طول سالهای ۱۹۸۴-۸۶ کم بوده است. قسمت عمده بادام صادراتی اسپانیا بصورت بدون پوست (مقر بادام) است.

مهمترین بازار برای مغز بادام امریکا (کالیفرنیا)، اروپای غربی است که در سال ۱۹۸۷-۸۸ میزان ۶۶ درصد از صادرات بادام امریکا را جذب کرده و نسبت به دوره قبل از آن واردات خود را ۱۲۰ درصد افزایش داده است. در این میان خریدار عمده بادام این کشور آلمان غربی است که سهم خود را از ۲۵ درصد مربوط به سال ۱۹۸۶-۸۷ به ۳۲ درصد در سال ۱۹۸۷-۸۸ افزایش داده است. صادرات بادام ایالات متحده به آلمان غربی در سال ۱۹۸۷-۸۸ حدود ۵۰ هزار تن بود که ۲/۵ برابر سال پیش از آن بود. ژاپن، فرانسه و شوروی خریداران عمده دیگر بادام ایالات متحده هستند.

صادرات بادام ایالات متحده امریکا به ژاپن در سال ۱۹۸۷-۸۸ حدود ۲۰ هزار تن بوده که به این ترتیب سهمی معادل ۱۳ درصد از صادرات بادام ایالات متحده امریکا را در اختیار داشته است.

صادرات بادام ایالات متحده به فرانسه در سال ۱۹۸۷-۸۸ بیش از ۱۳ هزار تن بوده که این کشور حدود ۸ درصد از صادرات بادام ایالات متحده را بخود اختصاص داده

جدول (۴): صادرات مغز بادام ایالات متحده امریکا بر حسب کشورهای عمده واردکننده طی سالهای ۱۹۸۵ - ۸۸ (ژوئیه - ژوئن)

واحد: تن

سه ماهه اول	۱۹۸۷ - ۸۸		۱۹۸۶ - ۸۷		۱۹۸۵ - ۸۶		سال عنوان	کشور واردکننده
	درصد	مقدار	درصد	مقدار	درصد	مقدار		
۱۹۲۰۱	۳۲	۴۹۲۶۷	۲۵	۱۹۷۳۲	۲۵	۲۱۶۷۸	آلمان غربی	
-	۸	۱۳۲۳۲	۸	۶۶۹۱	-	۸۸۲۰	فرانسه	
۲۷۳۳	۲/۶	۷۱۳۵	۷	۵۹۳۸	-	۶۸۵۹	انگلستان	
-	۴	۶۶۷۷	۳/۶	۲۸۸۷	-	۳۹۸۰	هلند	
-	۳	۴۲۴۰	۲	۳۲۷۲	-	۳۶۶۴	سوئد	
-	۲/۷	۴۱۳۴	۳	۲۶۱۰	-	۲۴۸۹	سوئیس	
-	۱۱	۱۷۷۵۶	۷	۵۳۷۵	-	-	سایر اروپای غربی	
۲۸۳۵۵	۶۶	۱۰۲۷۴۳	۵۸	۴۶۵۰۷	۵۲	۶۴۹۱۴	کل اروپای غربی	
۳۷۶۷	۱۳	۱۹۸۷۳	۲۲	۱۷۶۸۰	۱۰	۱۳۱۸۱	ژاپن	
۷۸۳۶	۷	۱۱۴۸۲	۲	۱۸۶۲	۲۴	۳۰۶۶۴	سوروی	
-	۳	۴۶۰۳	۶	۲۸۱۸	-	۳۷۸۵	کانادا	
-	۶	۹۱۹۸	۱۸	۱۴۶۶۹	-	-	سایر کشورها	
۵۱۸۰۱	۱۰۰	۱۵۵۱۱۲	۱۰۰	۸۰۰۶۵	۱۰۰	۱۲۵۴۰۳	کل	

Food News, Vol. 16, No. 18, April 29, 1988.

Food News, Vol. 16, No. 30, July 22, 1988.

Food News, Vol. 16, No. 45, Nov. 4, 1988.

مأخذ:

(جدول ۵). مجموع صادرات بادام (با پوست و بدون پوست) ایران در سال ۱۳۶۳ حدود ۲۳۰۰ تن بوده که در سال بعد به حدود ۶۴۰ تن تقلیل یافته است. اما در سال ۱۳۶۵ مجدداً افزایش یافته و به سطح قابل توجه ۳ هزار تن (۴/۷ برابر سال پیش از آن) رسیده است. میزان صادرات بادام ایران در

کشورهای ایتالیا، پرتغال و یونان در رتبه های بعد در میان صادرکنندگان عمده بادام قرار دارند. این کشورها در سال ۱۹۸۷ بترتیب ۲۴۰۰، ۱۱۴۸ و ۱۶۳۲ تن بادام صادر کرده اند.

صادرات بادام ایران در سالهای اخیر نوسانات زیادی را شاهد بوده است

سال ۱۳۶۶ معادل ۱۳۶۶ تن بوده که کاهش زیادی را نسبت به سال پیش از آن منعکس می‌سازد. برآورد صادرات بادام ایران در سال ۱۳۶۷ معادل ۴۰۳ تن بوده است^۱ که تفاوت زیادی را با میزان صادرات سال ۱۳۶۶ نشان می‌دهد.^۲ افزایش شدید صادرات بادام ایران در سال ۱۳۶۵ احتمالاً نتیجه کاهش شدید تولید بادام ایالات متحده امریکا و بالا رفتن سطح قیمتهای بادام در بازار جهانی طی این سال بوده که صادرات بادام ایران را با سود بیشتری همراه کرده و باعث تشویق صادرات این محصول از ایران شده است.

اروپا بازار عمده برای بادام ایران است. اروپای شرقی بیشترین سهم را دارد و در سال ۱۳۶۶ حدود ۲۰ درصد از بادام صادراتی ایران را جذب کرده است. بعد از آن جامعه اقتصادی اروپا در این سال حدود ۶ درصد از بادام صادراتی ایران را بخود اختصاص داده است.

مهمترین کشورهای خریدار بادام ایران، آلمان شرقی، دوی و آلمان غربی هستند. صادرات بادام ایران به آلمان شرقی در سال ۱۳۶۵ حدود ۱۳۰۰ تن (سهمی معادل ۴۳ درصد از صادرات بادام ایران) بود. صادرات بادام ایران به آلمان شرقی در سال مذکور

رشد قابل توجهی را نسبت به سالهای ۱۳۶۳ و ۱۳۶۴ نشان می‌دهد بطوریکه نسبت به سالهای فوق بترتیب پنج و پانزده برابر شده است ولی در سال ۱۳۶۶ صادرات بادام ایران به آن کشور به ۲۶۹ تن تقلیل یافته که کاهش شدیدی را نسبت به سال ۱۳۶۵ نشان می‌دهد. علت این نوسانات شدید را می‌توان خرید بی سابقه بادام ایران توسط آلمان شرقی در سال ۱۳۶۵ به دلیل کمبود عرضه جهانی این محصول دانست.

میزان صادرات بادام ایران به دوی در سال ۱۳۶۵ مجموعاً حدود ۱۱۱۰ تن بود که نسبت به سال ۱۳۶۴ از نظر مقدار ۱۴۳ درصد افزایش داشته است. علت این افزایش زیاد صادرات بادام به دوی در سال ۱۳۶۵ نیز به دلیل کمبود عرضه جهانی بادام و افزایش تقاضای صادرکننده مجدد این محصول (دوی) بوده است.

میزان صادرات بادام ایران به این کشور در سال ۱۳۶۶ حدود ۸۸۴ تن بوده که مقداری کاهش را در خرید بادام ایران توسط دوی نسبت به سال ۱۳۶۵ نشان می‌دهد ولی نسبت به میزان خرید آن کشور در سال ۱۳۶۴ تقریباً دو برابر شده است.

(۱) گمرک ایران، مجموعه جداول آمار مقدماتی صادرات و واردات - اسفند ۱۳۶۷ (تهران: گمرک ایران ۱۳۶۸).

(۲) برآورد صادرات سال ۱۳۶۷ ممکن است چندان مورد تأکید نباشد صرفاً از نظر اطلاع ذکر شده است. رقم غیرقطعی صادرات بادام در ۶ ماهه اول سال ۱۳۶۸ معادل ۶۰۳ تن گزارش شده که در مقایسه با رقم ۴۱ تن در مدت مشابه سال قبل افزایش چشمگیری را نشان می‌دهد.

جدول (۵): توزیع جغرافیایی صادرات بادام ایران طی سالهای ۱۳۶۳-۶۶

واحد: وزن - کیلوگرم
ارزش - هزار ریال

۱۳۶۴		۱۳۶۳		سال کشور/گروه کشورها
ارزش	وزن	ارزش	وزن	
۸۲۷۶۹	۶۳۶۶-۱	۷۱۸۶۶۹	۲۳۰۵۰۳۰	کل (با پوست) (بدون پوست)
۱۹۸۷۵	۱۵۲-۲۲	۴۹۱۲۲	۳۲۷۳۰۷	اروپا
۲۲۷۷	۴۹۶۸۰	۹۱۲۳	۷۹۷۹۱	جامعه اقتصادی اروپا
-	-	۳۱۷۰	۲۰۰۵۸	آلمان غربی (با پوست)
۲۴۷۷	۴۹۶۸۰	۳۹۷۸	۳۹۷۸۳	(بدون پوست)
-	-	۱۹۹۵	۱۹۹۵۰	دانمارک (بدون پوست)
-	-	-	-	انگلستان (با پوست)
-	-	-	-	(بدون پوست)
-	-	-	-	یونان (بدون پوست)
-	-	-	-	منطقه تجارت آزاد
-	-	-	-	اتریش (بدون پوست)
-	-	-	-	سوئد (با پوست)
-	-	-	-	(بدون پوست)
۱۷۳۸	۱۰۲۳۲۲	۳۹۶۷۹	۲۶۷۵۱۶	اروپای شرقی و شوروی
-	-	۱۹۵۳۵	۱۷۳۲۴۱	آلمان شرقی (با پوست)
۱۴۴۹۲	۸۵۲۴۸	۱۴۱۱۰	۷۳۲۶۱	(بدون پوست)
-	-	۶۳۳۴	۲۱۱۱۴	مجارستان (با پوست)
۲۹۰۶	۱۷۰۹۴	-	-	(بدون پوست)
-	-	-	-	چکسلواکی (با پوست)
-	-	-	-	(بدون پوست)
-	-	-	-	لهستان (بدون پوست)

آسیا	۱۹۵۷۷۲۳	۶۶۹۵۲۷	۲۸۴۵۷۹	۶۲۸۹۲
دوبی (با پوست)	۱۵۲۶۲۶۱	۵۹۳۰۵۴	۲۵۲۳۸۹	۲۲۲۰۲
(بدون پوست)	۵۴۱۹۱	۷۵۸۷	۱۰۲۶۷۸	۱۷۷۲۷
هندوستان (با پوست)	۲۱۴۳۸۰	۳۰۴۶۲	-	-
(بدون پوست)	۲۰۱۰۰	۳۱۸۲	-	-
لیبیا (با پوست)	۵۲۰۰۰	۱۷۱۶۰	-	-
(بدون پوست)	۲۴۴۰۰	۱۲۶۳۶	-	-
ایرانی (با پوست)	-	-	-	-
کویت (با پوست)	۶۱۳۹۱	۵۱۰۴	۲۳۴۹۶	۱۶۱۷
(بدون پوست)	۶۰۰۰	۳۶۱	۲۰۱۶	۲۳۷
زایی (با پوست)	-	-	-	-

سال		۱۳۶۵		۱۳۶۶	
کشور / گروه	عنوان	وزن	ارزش	وزن	ارزش
کل	(با پوست) (بدون پوست)	۳۰۰۳۹۱۴	۶۰۳۳۷۴	۱۳۶۵۸۴۰	۱۸۶۰۹۲
اروپا		۱۷۸۶۸۸۰	۴۱۲۲۱۴	۳۵۷۹۱۰	۷۹۴۲۹
جامعه اقتصادی اروپا		۳۴۸۴۵۸	۸۵۶۴۰	۷۸۸۸۲	۱۶۰۳۶
آلمان غربی (با پوست)		۴۰۸۰۷	۷۵۶۶	۶۱۴۰۱	۱۱۸۶۱
(بدون پوست)		۲۲۴۹۵۸	۵۶۰۲۰	۱۵۷۵۰	۳۸۳۹
دانمارک (بدون پوست)		۳۸۹۰۹	۹۲۲۵	۱۷۳۱	۳۳۶
انگلستان (با پوست)		۲۲۷۵۰	۷۵۰۷	-	-
(بدون پوست)		۱۰۵۴	۲۴۶	-	-
یونان (بدون پوست)		۱۹۸۰	۵۰۷۶	-	-
منطقه تجارت آزاد		۶۱۶۶۹	۱۲۲۲۲	۱۰۴۱۲	۷۰۱۷
اتریش (بدون پوست)		۳۸۰۷	۹۰۲	-	-

۷۰۱۷	۱۰۴۱۲	۷۳۵	۱۲۹۸۲	سوند (با پوست)
-	-	۱۰۶۸۵	۲۴۸۸۰	(بدون پوست)
۵۶۳۷۶	۲۶۸۶۱۶	۳۱۴۲۵۲	۱۳۷۶۷۵۳	ارویای شرقی و توروی
۱۱۱۸۲	۷۲۶۹۰	۴۱۹۸۹	۱۸۱۰۰۷	آلمان شرقی (با پوست)
۴۵۱۹۴	۱۹۵۹۲۶	۲۵۲۰۲۰	۱۱۱۰۲۷۰	(بدون پوست)
-	-	-	-	مجارستان (با پوست)
-	-	۵۷۵۷	۲۴۴۲۰	(بدون پوست)
-	-	۹۴۲	۳۸۶۹	جکلو اکی (با پوست)
-	-	۵۵۸۲	۲۳۶۸۰	(بدون پوست)
-	-	۷۹۶۲	۳۳۵۰۷	لهستان (بدون پوست)
۱۰۶۶۶۳	۱۰۰۷۹۳۰	۱۹۰۱۶۰	۱۲۱۷۰۲۴	آسیا
۸۵۰۹۱	۷۹۱۵۳۳	۶۹۶۱۵	۶۴۳۳۶۹	دوبی (با پوست)
۱۳۸۹۲	۸۴۸۸۳	۹۶۱۴۵	۲۶۶۲۱۳	(بدون پوست)
-	-	۳۲۴۴	۳۴	هندوستان (با پوست)
-	-	۱۲۲۶	۱۵۰۶۹	(بدون پوست)
-	-	-	-	لبنان (با پوست)
-	-	-	-	(بدون پوست)
-	-	۹۲۳	۱۱۹۷۵	ایوطلبی (با پوست)
۷۶۵۸	۱۱۹۱۰۰	۱۷۲۵	۲۵۸۲۱	کویت (با پوست)
-	-	-	-	(بدون پوست)
۲۲	۴۴۲۴	-	-	زاپس (با پوست)

مآخذ:

گمرک ایران، سالنامه آمار بازرگانی خارجی ایران ۱۳۵۶-۱۳۶۳ (تهران: گمرک ایران
۱۳۶۴-۱۳۶۸)

کشورهای دیگر صادرکننده این محصول می‌توان از افریقای جنوبی، اسپانیا و افغانستان نام برد.

صادرات برگه زردآلو توسط ترکیه طی سال ۱۹۸۷ در سطح ۱۹ هزار تن (به ارزش ۴۳ میلیون دلار) بود که نسبت به سال پیش از آن از حیث مقدار حدود ۲۱ درصد افزایش را منعکس می‌سازد (جدول ۶). مهمترین خریداران برگه زردآلوی ترکیه عبارتند از: ایالات متحده آمریکا، آلمان غربی، انگلستان، فرانسه و هلند. کشورهای استرالیا و رژیم اشغالگر قدس در رتبه‌های بعد جای دارند.

صادرات برگه زردآلوی ترکیه به ایالات متحده آمریکا در سال ۱۹۸۷ حدود ۵۶۰۰ تن بود. این کشور در سال مزبور ۲۹ درصد از برگه زردآلوی صادراتی ترکیه را جذب نمود و نسبت به سال پیش از آن بیش از ۱۹ درصد افزایش واردات داشت.

صادرات برگه زردآلوی ترکیه به آلمان غربی در سال ۱۹۸۷ معادل ۲۸۰۰ تن بود. سهم این کشور از برگه صادراتی ترکیه در سال مزبور معادل ۱۴/۵ درصد بود. صادرات به آلمان غربی در سال ۱۹۸۷ نسبت به سال پیش از آن ۳۸ درصد رشد داشت. آلمان غربی مقداری از واردات برگه زردآلوی خود را مجدداً صادر می‌کند.

ترکیه در سال ۱۹۸۷ حدود ۲۴۶۰ تن برگه زردآلو به انگلستان صادر کرد که نسبت به سال پیش از آن از رشد خوبی معادل ۴۰ درصد برخوردار بود. سهم انگلستان از برگه

صادرات بادام ایران به آلمان غربی در سال ۱۳۶۵ مجموعاً حدود ۲۶۶ تن بوده که نسبت به سالهای ۱۳۶۳ و ۱۳۶۴ به ترتیب بیش از ۴ و ۵ برابر شده است. میزان صادرات بادام ایران به آلمان غربی در سال ۱۳۶۶ معادل ۷۷ تن بوده که کاهش شدیدی را نسبت به سال ۱۳۶۵ نشان می‌دهد ولی نسبت به سالهای ۱۳۶۳ و ۱۳۶۴ افزایش خوبی را منعکس می‌سازد.

دانمارک در سالهای ۱۳۶۵ و ۱۳۶۶ به ترتیب میزان ۳۹ و حدود ۲ تن بادام از ایران خریداری کرد. کشورهای لهستان و چکسلواکی در سال ۱۳۶۵ به ترتیب مقادیر ۳۳/۵ و ۲۷/۵ تن از بادام صادراتی ایران را جذب کردند. این دو کشور در سال ۱۳۶۶ بادام از ایران وارد نکردند. در آمار صادرات ایران، صادرات بادام به این دو کشور تنها در سال ۱۳۶۵ ثبت شده که علت آن احتمالاً همان کمبود عرضه جهانی بادام بوده است.

کشورهای سوئد، دانمارک، لهستان و چکسلواکی در ردیف‌های بعد قرار دارند. سوئد در سال ۱۳۶۵ مقدار زیادی بادام از ایران خریداری کرد که میزان آن به ۵۸ تن بالغ گردید. این مقدار در سال ۱۳۶۶ به رقم ۱۰ تن تقلیل یافت. سوئد بازار نسبتاً جدیدی برای محصول بادام ایران محسوب می‌شود.

صادرات برگه زردآلو:

کشور ترکیه در زمینه صادرات برگه زردآلو در جهان مقام مهمی دارد و بعد از آن ایران از اهمیت نسبی در این مورد برخوردار است. از

جدول (۶): صادرات برگه زردآلو توسط ترکیه به تفکیک کشورهای وارد کننده طی سالهای ۱۹۸۷ و ۱۹۸۶

واحد: مقدار: هزارتن ارزش: هزاردلار آمریکا

۱۹۸۷		مقدار	سال
ارزش	مقدار		
۱۰۷۲۲	۵۶۲۶	۴۷۱۰	ایالات متحده آمریکا
۶۷۰۴	۲۸۰۴	۲۰۳۵	آلمان غربی
۵۴۹۳	۲۴۶۱	۱۷۵۵	انگلستان
۵۳۷۷	۲۲۲۵	۱۹۴۵	فرانسه
۲۸۰۹	۱۲۸۶	۹۵۰	هلند
۱۶۵۲	۷۳۷	۵۷۰	استرالیا
۱۸۶۹	۷۲۳	۶۷۲	اسرائیل غاصب
۸۲۶۲	۳۴۵۱	۳۳۸۱	سایر کشورها
۴۳۸۸	۱۹۳۱۳	۱۶۰۱۸	کل

Food News, Vol. 16, No. 21, May 20, 1988.

مأخذ:

بطوری که از رقم ۴۲۳۱ تن در سال ۱۳۶۳ به رقم ۲۸۹۵ و ۲۸۵۱ در سالهای ۱۳۶۴ و ۱۳۶۵ رسید و در سال ۱۳۶۶ به رقم ۹۶۷ تن (۶۶ درصد کاهش نسبت به سال ۱۳۶۵) بالغ گردیده است. برآورد صادرات این محصول برای سال ۱۳۶۷ در سطح ۴۵۴۱ تن بود که در صورتیکه مقدار آن در آمارهای قطعی تأیید شود افزایش بسیار قابل توجهی را در صادرات برگه زردآلو توسط ایران در سال ۱۳۶۷ منعکس می سازد^۱. (جدول ۷).

زردآلوی صادراتی ترکیه در سال ۱۹۸۷ حدود ۱۳ درصد بود. صادرات برگه زردآلوی ترکیه به فرانسه و هلند در سال ۱۹۸۷ بترتیب حدود ۲۲۰۰ تن و ۱۳۰۰ تن بود که مقداری افزایش را نسبت به سال پیش از آن در برداشت. صادرات برگه زردآلوی ترکیه به کشورهای استرالیا و فلسطین اشغالی در سال ۱۹۸۷ بترتیب ۷۳۷ و ۷۲۳ تن بود. صادرات برگه زردآلو توسط ایران طی سالهای ۱۳۶۳ تا ۱۳۶۶ روندی نزولی داشته

(۱) رقم غیرقطعی صادرات برگه زردآلوی ایران در ۶ ماهه اول سال ۶۸ معادل ۱۱۱۷ تن بوده که نسبت به دوره مشابه سال قبل ۱۴ درصد کاهش یافته است.

جدول (۷): توزیع جغرافیایی صادرات برگه زردآلو توسط ایران طی سالهای ۱۳۶۳ - ۶۶

وزن: کیلو

ارزش: هزارریال

۱۳۶۴		۱۳۶۳		سال کنور / گروه کشورها عنوان
ارزش	وزن	ارزش	وزن	
				کل
۲۳۰۳۳۶	۲۸۹۵۵۶۷	۵۶۷۵۳۱	۴۲۳۱۳۱۰	اروپا :
۲۱۵۵۸۹	۲۷۹۰۲۴۷	۵۶۶۰۶۹	۲۲۲۲۷۱۰	بازار مشترک اروپا
۱۶۲۹۵۶	۱۴۰۹۶۶۷	۳۳۴۴۶	۳۳۳۴۱۰	آلمان غربی
۱۳۳۰۲۴	۱۲۰۳۵۶۲	۳۱۳۵۰	۳۱۴۲۰۰	دانمارک
۳۳۴۸	۳۳۴۸۰	-	-	هلند
۳۲۸۷	۱۹۳۷۵	-	-	انگلستان
۱۱۹۰۰	۸۷۵۰۰	۱۶۷۱	۱۶۷۱۰	فرانسه
۶۸۰۰	۴۰۰۰۰	-	-	ایتالیا
۴۰۳۷	۲۳۷۵۰	۴۲۵	۲۵۰۰	اسپانیا
-	-	-	-	سوئیس
-	-	-	-	منطقه تجارت آزاد
۲۶۰	۲۰۰۰	-	-	سوئد
۱۵۲۶۳۳	۱۳۸۰۵۸۰	۵۳۲۶۲۳	۲۸۸۹۳۰۰	اروپای شرقی و شوروی
۶۲۲۹۸	۶۹۳۰۸۰	۲۶۱۸۰	۲۶۱۸۰۰	آلمان شرقی
-	-	۱۷۵۰	۱۷۵۰۰	مجارستان
۸۸۲۳۵	۶۷۰۰۰۰	۲۸۴۶۹۳	۳۴۱۰۰۰۰	شوروی
۲۱۰۰	۱۷۵۰۰	-	-	لهستان
۱۱۰۶۲	۷۰۸۸۰	۱۴۴۲	۸۶۰۰	آسیا :
۱۱۰۶۲	۷۰۸۸۰	۱۴۴۳	۸۶۰۰	دوبی
-	-	-	-	سایر امارات عربی
۳۱۴۴	۳۱۴۴۰	-	-	آمریکای شمالی

۳۱۴۴	۳۱۴۴۰	-	-	سایر امریکا
------	-------	---	---	-------------

۱۳۶۶		۱۳۶۵		سال عنوان کنور / گروه کشورها
ارزش	وزن	ارزش	وزن	
۱۸۵۹۶۵	۹۶۶۹۲۷	۲۷۲۳۹۲	۲۸۵۱۲۷۱	کل
۱۸۲۳۸۹	۹۴۸۶۹۱	۲۶۶۹۵۵	۲۷۷۷۶۲۰	اروپا :
۴۴۵۱۷	۵۳۲۲۷۲	۳۸۳۰۹	۴۰۰۹۱۰	بازار مشترک اروپا
۳۵۲۰۳	۲۲۷۲۷۲	۲۷۲۲۱	۲۹۴۹۱۰	آلمان غربی
-	-	۵۳۱۴	۵۶۵۰۰	دانمارک
-	-	۵۵۲۳	۲۷۳۵۰	هلند
۹۳۱۴	۱۰۵۰۰۰	۹۲	۱۱۵۰	انگلستان
-	-	-	-	فرانسه
-	-	-	-	ایتالیا
۱۵۶۸	۲۰۰۰۰	-	-	اسپانیا
۷۸۴	۱۰۰۰۰	-	-	سوئیس
-	-	۱۵۹	۱۰۰۰	مقطعه تجارت آزاد
-	-	۱۵۹	۱۰۰۰	سوئد
۱۲۹۸۷۲	۲۱۶۴۱۹	۲۲۸۶۲۶	۲۳۷۶۷۳۰	اروپای شرقی و شوروی
۳۱۶۲۳	۴۱۵۳۰۰	۶۵۷۰۵	۷۷۴۱۶۰	آلمان شرقی
-	-	۱۴۶۰	۱۷۵۰۰	مجارستان
۶۰۸۲۴۹	۱۱۱۹	۱۶۱۲۸۱	۱۵۸۵۰۷۰	شوروی
-	-	-	-	لهستان
۱۵۷۶	۱۸۲۵۶	۲۶۱۲	۳۸۶۲۱	آسیا :
۱۵۷۶	۱۸۲۵۶	۲۵۶۱	۳۸۳۵۶	دوس
-	-	۵۱	۲۷۵	سایر بازار غربی
-	-	-	-	امریکای شمالی
-	-	-	-	سایر امریکا

(۱) در سالنامه گمرک با عنوان «زردآلو، هلو و همانند - خشک کرده» آمده است.

مأخذ: گمرک ایران. سالنامه آمار بازرگانی خارجی ۶۶-۱۳۶۳ (تهران: گمرک ایران ۱۳۶۴-۱۳۶۸).

ترتیب سهمی معادل ۴۳ درصد از صادرات برگه ایران در سال مزبور نصیب آن کشور شده است. این کشور سهم خود را از صادرات برگه زردآلوی ایران افزایش داده بطوریکه در سال ۱۳۶۵ معادل ۲۷ درصد گردیده است.

انگلستان در سال ۱۳۶۶ مقدار ۱۰۵ تن برگه از ایران خریداری کرد که نسبت به خرید سالهای پیش افزایش قابل توجهی داشت و بعنوان یک بازار روبه گسترش باید مورد توجه قرار گیرد.

دانمارک و هلند در سال ۱۳۶۵ بترتیب ۵۶/۵۰ و ۴۷ تن برگه از ایران وارد کردند که نسبت به سال پیش از آن بترتیب حدود ۶۹ و ۱۴۴ درصد افزایش داشت ولی در سال ۱۳۶۶ خریدی از ایران نداشتند که بررسی علل آن به دلیل از دست رفتن احتمالی دو بازار روبه رشد لازم بنظر میرسد. احتمالاً کیفیت و یا قیمت محصول ایران باعث انصراف از خرید محصول ایران توسط این کشورها شده است.

صادرات برگه ایران به دوبی در سال ۱۳۶۶ مقدار ۱۸ تن بود که نسبت به سال ۱۳۶۵ کاهش زیادی را نشان می دهد. میزان صادرات برگه ایران به دوبی در سالهای ۱۳۶۴ و ۱۳۶۵ معادل ۷۱ و ۳۸ تن بود. کاهش شدید خرید برگه زردآلوی ایران توسط دوبی نیز قابل تأمل و بررسی است.

بازار مهم برگه زردآلوی ایران کشورهای اروپای غربی می باشند که در سال ۱۳۶۵ حدود ۵۳۲ تن (سهمی معادل ۵۵ درصد از صادرات برگه زردآلوی ایران) را بخود اختصاص دادند، بعد از آن کشورهای اروپای شرقی و شوروی در این سال بیش از ۴۱۶ تن (سهمی معادل ۴۳ درصد از صادرات برگه ایران) واردات داشتند. این کشورها در این سال با کاهش سهم مواجه بودند بطوریکه سهم آنها از ۸۳ درصد مربوط به سال ۱۳۶۵ به میزان ۴۳ درصد رسید. تا سال ۱۳۶۵ مهمترین کشور خریدار این محصول، شوروی بود و در این سال معادل ۱۵۸۵ تن برگه ایران (به ارزش ۱۶۱ میلیون ریال) به این کشور صادر شد. و به این ترتیب شوروی در سال ۱۳۶۵ سهمی حدود ۵۶ درصد از صادرات برگه ایران را در اختیار داشت.

با کاهش خرید شوروی در سال ۱۳۶۶ (رسیدن آن به سطح نازل یک تن) این کشور سهم ناچیزی را در صادرات برگه ایران در سال مزبور داشت و جای آن را کشور آلمان غربی گرفت که با ۴۲۷ تن واردات سهمی معادل ۴۴ درصد از صادرات برگه زردآلوی ایران را بخود اختصاص داد.

صادرات برگه زردآلوی ایران به آلمان شرقی طی سال ۱۳۶۶ در سطح ۴۱۵ تن (به ارزش ۳۲ میلیون ریال) بوده که به این